

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р ЧАВДАР МЛАДЕНОВ – член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност "професор" по професионално направление . 4.4. Науки за Земята - специалност – География на населението и селищата

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед на Директора на НИГГГ-БАН № 01-162 от 30.06.2022 г. и решение на заседанието на научното жури от 7.09.2022г. То е съобразено с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ) и Правилника на НИГГГ-БАН по ЗРАСРБ.

I. Изисквания към кандидата

В обявения конкурс подал е документи само един кандидат –

доцент д-р Надежда Борисова Илиева.

Доцент д-р Надежда Борисова Илиева е завършила е специалност „География“ в ГГФ на СУ „Св. Кл. Охридски“ през 1999 г. Работи в системата на БАН от 2004 г. (Географски институт и НИГГГ). Била е редовен докторант в Географския институт и е получила научната и образователна степен «доктор». От 2016 г. до сега е ръководител на Секция „Икономическа и социална география“.

От представените материали не се виждат липси на документи и формални нормативни нарушения на процедурата.

Доцент Илиева участва с 37 научни публикации (след получаването на научната длъжност доцент), включващи хабилитационен труд - монография, 2 монографии, 8 глави в публикувани монографии, 27 публикации в научни списания и сборници от научни форуми, от които 12 самостоятелни. Участвала в разработването на 2 научни проекта, от които 1 български и 1 по международни програми.

II. Изисквания към научноизследователската и научно-приложната дейност

Покрива минималните формални изисквания според нормативните документи по чл. 29 (1) и чл. 29б от ЗРАСРБ, чл. 60 от ППЗРАСРБ и чл. 58 (1), (2) и чл. 59 (3) от Правилника на НИГГГ-БАН по ЗРАСРБ – 703,6 точки.

В предложените за рецензиране публикации се използват разнообразни общонаучни и частнонаучни методи и методики за научно изследване на поставените проблеми. Използвани са различни количествени и качествени методи (статистически, социологически, пространствени анализи, типологии и категоризации).

Научните публикации на доц. д-р Надежда Илиева се отнасят в следните тематични направления – география на населението и селищата, социално-икономическа география, етнография, регионално развитие, образованието и ГИС-технологията. Научната продукция, като цяло притежава уклон в етнодемографията.

По-голямата част от публикациите са в **направлението „География на населението и селищата“** (В1, Г1, Г2, Г7, Г8, Г9, Г10, Г11, Г12, Г14., Г15, Г16, Г18, Г19, Г20, Г21, Г22, Г25, Г28, Г29, Г30, Г31, Г32, Г33, Г34, Г35, Г36), тъй като тя е доцент по тази специалност. Изследванията в това тематично научно направление са актуални с оглед протичащите етно-демографски процеси в страната. От тях 2 са самостоятелни монографии, 8 в колективни монографии, 1 в реферирано списание и 16 в нереферирано списание.

В тези публикации се анализират съществени въпроси от различни аспекти на геодемографията, като: проучване на етнодемографски проблеми, сегрегацията, демографското и урбанистичното развитие на страната, гетоизацията, прогнози на населението, регионални особености в протичането на демографските процеси, урбанистични проблеми, методи за количествено измерване на етнодемографските процеси. Една част от публикациите са резултат от задълбочено етнодемографско проучване в гр. Пловдив. Демографските и етническите процеси се разглеждат като водещ фактор в съвременното развитие, на страната. Потвърдено е, че количествените и качествените характеристики на човешкия капитал са в основата на насоките в развитието на дадена територия. Те придават специфичността на пространствените териториални различия.

Второто значение тематично направление е свързано със **социално-икономическата география** (Г4, Г13, Г17, Г21, Г23, Г26, Г31).

Оценени са социално-икономическите проблеми и перспективи на външните за ЕС суходезмни гранични територии в България. Локализацията и типологията на възрожденските архитектурно етнографските комплекси в България. Характеризирани са процесите за интегриране на университетите, науката и индустрията за нуждите на съвременната икономика от гледна точка на еволюцията на икономическите системи, които изискват промени в начините по които те да се управляват. За целта се предлагат нови подходи за провеждане на научна изследвания и обучение.

Проблеми в областта на **образованието** са изследвани в публикациите Г1, Г4, Г6, Г20, Г26, Г27, Г28 и Г32.

От методическа, научна, концептуална, учебно-познавателна, технологична и дидактична гледна точка е обосновано създаването на географския образователен портал „Науката в класната стая“. Проведено е анкетно изследване за резултатите от експериментален урок по география с прилагането на ГИС. Обоснована е необходимостта от образование за интеграцията на ромското население и за сегрегацията.

В областта на използването на ГИС-технологии в регионалните изследвания намираме в публикациите – В1, Г1, Г2, Г3, Г5, Г6, Г21, Г23 и Г24.

В тях са изследвани урбанизираните територии, гетоизацията и измененията в земното покритие спрямо предишното заснемане. Чрез визуално дешифриране и ГИС моделиране са създадени пространствени бази данни за КОРИНЕ земно покритие. Направена е научно оценка на тематичната точност за някои геометрични характеристики на урбанизираните територии, като са използвани качествени и количествени подходи.

В различните групи издания са цитирани 40 публикации на доц. д-р Илиева от 70 публикации, както следва: в научни издания, реферирани и индексирани в

световноизвестни бази данни – 6 публикации в 9 източника; цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране – 20 публикации в 31 източника и цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране – 14 публикации в 30 източника. Както се вижда някои публикации са цитирани повече от 1 път. Не са забелязани автоцитати.

Доц. д-р Илиева е ръководила или участвала в 17 научни проекти и договори. Повечето от тях са с външно финансиране, други от Фонд „Научни изследвания“, МРРБ и собствени средства на НИГГГ.

Приносите в научните изследвания на доц. д-р Надежда Илиева са в 3 основни насоки:

1. **Методологични** - разработена е методика за изследване и оценка на пространствената сегрегация, разработване на материали за анкетни проучвания с етническа насоченост, внедряване на принципи и методи за реализиране на регионален географски анализ и теренни регионални изследвания.
2. **Емпирико-диагностични** – влиянието на динамиката върху функционалните връзки на демографските процеси, като среда за човешкото общество, икономика, влиянието на урбанизацията и глобализацията за проблемите от социално, икономическо, демографско, екологично и пр. естество.
3. **Научно-приложни** – оценка на съвременната демографска ситуация, регионални прогнози за населението и неговите структури, възможностите за интеграция на ромското население, образователни програми приложение на ГИС-технологиите в геодемографските и етническите изследвания.

Не е установено плагиатство в предоставените публикации.

Публикациите са дело на кандидатката.

III. Мнения, препоръки и бележки

Препоръчвам на д-р Надежда Илиева да разработва и публикува повече самостоятелни научни трудове, както и да ги предлага за отпечатване в чужбина. Да разнообрази научните си интереси и да обърне внимание в бъдещите си изследвания в областта на системообразуването, териториалното и селищното устройство, урбанизацията в условията на депопулация, остаряване, неблагоприятни демографски процеси, измененията в селищната мрежа и пр.

Заклучение

От направената проверка на представените материали за конкурса не са констатирани нарушения в процедурата. Спазени са изискванията на чл. 29 (1), (2), (3) от ЗРАСРБ, чл. 60 (1) (2) (3) и (4) и чл. 61 (1), (3) от ППЗРАСРБ, чл. 58 (1), т.1, т.4, т.5, т.6, т.7, (2), (3) и чл. 59 (1), (2), (3), (4), (5), (6) и (7) от Правилника на НИГГГ-БАН по ЗРАСРБ.

Въз основа на запознаването с документите на кандидата за конкурса и оценката, съгласно чл. 29б (2), (3) от ЗРАСРБ на представените от него публикации като имам пред вид ерудицията, опита, участието в различни научни проекти, административен опит и личните си впечатления от кандидата, съм на мнение, че доц. д-р Надежда Борисова Илиева притежава всички необходими научни качества

и покрива минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята (География на населението и селищата) за нуждите на Секция „Икономическа и социална география“ към НИГГГ - БАН.

Въз основа на това си позволявам да предложа на членовете на уважаемото Научно жури да гласуват решение, с което да се предложи на Научния съвет при НИГГГ - БАН доц. д-р Надежда Борисова Илиева да заеме академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ по обявената научна специалност.

Дата: 18.10.2022 г.

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:

/проф. д-р Чавдар М. Младенов/